20

అపరిచిత భాషలు

ఇంట్లో ఎలుక తిరుగుతోంది. రాత్రంతా అది చేస్తున్న చప్పుళ్ళు వినిపిస్తున్నాయి. అటక మీద నుంచి అటూ ఇటూ కదులుతున్న చప్పుడు, పరపరమంటూ దేన్నో కొరుకుతున్న చప్పుడు- ఆ శబ్దానికి చాలాసార్లు మెలకువ వచ్చింది. 'ఎలుక ఏదో తిరుగుతోంది,' అంటూ అతన్ని నిద్రలేపితే, అతను నిద్రమత్తులోనే అటు పక్కకు దొర్లి, 'అది ఎలుక కాదు. ఏదో పక్షి అయ్యుంటుంది. కాస్సేపట్లో ఎగిరి ఎగిరి పొద్దుటికి ఎటో వెళ్లిపోతుంది', అని విసుక్కొని మళ్లీ నిద్రలోకి జారిపోయాడు. పరపరమంటూ శబ్దం వినబడుతూనే ఉంది. ఇంటి కప్పును కాబోలు అది తొలుస్తూనే ఉంది. మట్టో, ఇసుకో, తొలిచిన చెక్క తాలూకు పొట్టో, ఇంటి మధ్యన రాలుతున్న శబ్దం, అట్లా రాత్రంతా వినిపిస్తూనే ఉంది.

ఉదయం. ఇంకా పూర్తిగా తెల్లవారలేదు. అతను హడావుడి గా లేవటం తెలుస్తుంది. బ్రష్‌తో రుద్దుకొంటున్న శబ్దం వినిపిస్తూనే ఉంది. ఆ తరువాత బాత్‌రూమ్‌లో నీళ్లు జారిపడుతున్న శబ్దం కూడా. అతని రోజు మొదలైంది.

కనీసం రెండు గంటలు ప్రయాణం చేస్తేగానీ అతను సిటీకి చేరడు.

మరింక లేవాలి. బద్దకాన్ని పక్కన పెట్టి, వంటగదిలోకి వెళ్లాలి. వెళ్లి ఆమ్లెట్‌గానో, ఉప్మాగానో, చిక్కటి కాఫీగానో రూపాంతరం చెందాలి. శరీరం మాట వినదు. రాత్రి టీవీ ప్రోగ్రాములన్నీ అయిపోయాక, ఏ పదకొండుకో బెడ్‌రూమ్‌కు చేరతాడు. అప్పటి దాకా మేలుకోవాలి. అప్పుడు ఆ అపరాత్రి నిద్రనాపుకొంటూ, ఆవులింతల్ని లోపలికి కుక్కుకుంటూ ఒక శృంగారగీతంగానో, అతన్ని ఎరోజ్ చేసే పనిముట్టుగానో మారాలి. కొద్ది నిముషాలకే అతను గురకగా, నిద్రగా మారిపోతాడు. సుఖమో, అలసటో తెలియని ఒంటరి నిద్రరానితనంతో రాత్రి చాలాసేపు అట్లా మేలుకొని, చీకటి, గురక, తడితడిగా చెమటగా, విసుగ్గా ఈసురోమంటున్న శరీరం- రాత్రిని కౌగిలించుకుని మోహనరాగం కావాల్సిన శరీరం- హింసాత్మకమైన దృశ్యంలా మంచంపై, ఒక పదార్థంలా, ముద్దలా- మరింక రాత్రి హింస రచనలాగే సాగిపోతుంది. చీకటి, గురక, శరీర హింసకు తోడుగా ఇప్పుడు కొత్తగా ఈ ఎలుకలాంటి, పక్షిలాంటి జంతువు చేస్తున్న చప్పుళ్లు- అట్లాంటి రాత్రిలోంచి మళ్లీ ఐదు గంటలకే లేవాలి. లేచి ఇల్లు ఊడ్చే, అంట్లు తోమే, స్టౌ వెలిగించే, బ్రేక్‌ఫాస్ట్, కాఫీ తయారుచేసే ఒకానొక ఎలక్ట్రానిక్ వస్తువులా- బొత్తిగా స్పర్శ తెలియని తనంతోనే ఉదయపు హడావుడంతా సాగిపోతుంది. స్విచ్ వేస్తే నడిచే యంత్రంలా ఇల్లంతా కలయతిరుగుతూ- ఈ యంత్రంతోనే జోక్‌లు వేస్తాడు అతను- టక్కుమని నవ్వు వెలుగుతుంది. ఈ యంత్రాన్నే విసుక్కుంటాడు, కోప్పడతాడు- టక్కుమని ముఖం నల్లగా మాడిపోతుంది. ఎప్పుడైనా మూడ్ బాగుంటే దగ్గరకు లాక్కొని, పెదాల్ని తడిచేసి యంత్రం సహకరించదు. 'నైస్‌గా ఉండటం తెలియని మొద్దువి!' అంటూ లేబుల్ తగిలించి, అతను వెళ్లిపోతాడు. స్విచ్ ఆఫ్ చేసి, యంత్రాన్ని బెడ్‌రూమ్‌కు తరలించి- హాయైన అమ్మ వొడి లాంటి నిద్ర అప్పుడు శరీరానికి కమ్ముతుంది.

ఎనిమిది గంటల ఉదయం. పక్క ఇళ్లలోంచి ఎవరిదో రేడియో చాలాసేపటి నుంచి మోగుతూనే ఉంటుంది. బీప్ బీప్ బీప్‌మంటూ నాలుగుసార్లు కూసినాక, ఇంగ్లిష్ వార్తలు వినిపించటం మొదలుపెడుతుందా రేడియో! మృదువుగా, రెజోనెంట్‌గా వుందా వార్తలు చదివే అమ్మాయి కంఠం. కంబాలపల్లెలో ఇళ్లతో సహా సజీవంగా దహనం చేయబడ్డ దళితుల గురించి చెబుతోంది. మగవాళ్లందరినీ పొలాల మధ్య వెంటాడటం, స్త్రీలందరూ పంటచేల మధ్యన తలదాచుకోవటం- ఆ దుఃఖ కథనమంతా చదువుతుందా అమ్మాయి. ఇంకా స్త్రీలకు 33 1/3 పర్సెంట్ రిజర్వేషన్‌పై లోక్‌సభలో రభస- మధ్యలో వ్యాపార ప్రకటనలు- ఆ వార్తలు ఇప్పట్లో ముగిసేలా లేవు. మంచానికి అతుక్కుపోయిన బొమ్మను ఊడబెరికి లేపాలి. పాల ప్యాకెట్లు, న్యూస్‌పేపర్లు, బయట ఇల్లు చిమ్ముతున్న అమ్మాయి- ఉదయంలోకి, పగటిలోకి, చలనంలోకి శరీరాన్ని ప్రవేశపెట్టాలి.

బయట సూర్యుడు రాలేదు. మబ్బులు కమ్మిన ఆకాశం. సన్నని తుంపర. గడపలో కూర్చుని కాఫీ తాగుతూ, పేపర్‌లో అన్ని పేజీలు వదిలేసి, లోపలి స్త్రీల పేజీలో సీరియల్

మాత్రం చదువుతూ- శరీరంపై సన్నని తుంపర పడుతూ- హాయి లాంటి, సుఖం లాంటిదేదో ప్రవహిస్తూ, 'ఈ ఉదయం, చాలా హాయిగా ఉందే' అనుకొంటూ 'చయ్య చయ్య చయ్యా, చల్ చయ్య చయ్యా!' కాలేజీ రోజుల్నాటి ఇష్టమైన పాట మెల్లగా గొంతులోంచి ఎగిసి- ఉదయం, చిరుజల్లు, వేడి కాఫీ, ఇష్టమైన పాట, మధురమైన క్షణాల్లోకి మళ్లీ ఎలుక ప్రవేశించింది. వంట గదిలో గిన్నెలు దబ్బుమని పడ్డ చప్పుడు, హడావుడిగా లోపలికి వెళితే, ఇంటి మధ్య నుంచి పరిగెడుతూ, హఠాత్తుగా గోడపైకి ఎగిరి, అక్కడ నుంచి కప్పుపైకి చేరి, క్షణాల్లో పరపరమంటూ శబ్దాలు చేస్తూ- అది ఎలుక కాదు. ఎలుక అట్లా ఎగరగలదా? పోనీ పక్షి అనుకొందామా- పక్షి అట్లా ఇంటిని తొలుస్తుందా? ఎలుకలాంటి, పక్షిలాంటి ఒక జంతువు. దాని మానాన దాన్ని వదిలేయాలని నిర్ణయించుకొన్నా. అది మాత్రం నిరంతర హింసలా పరపరమంటూ శబ్దం చేస్తూ కప్పును తొలుస్తూనే ఉంది.

ఇంటి మధ్యన పొడవాటి చెక్కమృగంలా డైనింగ్ టేబుల్, ఇనుపమృగాల్లా కుర్చీలు, ఇనుప బీరువా నిశ్చలనంగా గోడకు అనుకొని నిలబడ్డ ఇనుప భూతంలా- అది ఇల్లులా కాక, జంతు విశేషంగానో లేదా నిర్జీవ పదార్థంలానో తోచింది. ఆరు నెలలు దాటుతుంది ఈ ఇంటిలోకి వచ్చి. ఆ ఇంట్లో ఏ మూలనా జీవస్పర్శ కనబడదు. సిటీకి నలభై మైళ్ల దూరం. హౌసింగ్ కార్పొరేషన్ ఇళ్లు దాటి, ఎక్కడో మూలనున్న చిన్న కాలనీ. సొంత ఇల్లు. సిటీలో ఉద్యోగం- నాన్న భాషలో ఇదో గొప్ప సంబంధం. మనిషి కూడా చూపులకు బాగుంటాడు. భలే భలే అన్నీ బాగా కుదిరాయని ఆయనా మురిసిపోయాడు. కాదనడానికి నాకూ ఏమీ కారణం కనబడలేదు. కానీ ఆరునెలలు గడుస్తున్నా, ఆ మనిషి, ఆ ఇల్లు కూడా అపరిచితంగా ఉండిపోవటం ఆశ్చర్యము, దిగులూను.

ఇంటిపైన ఇష్టం పెంచుకోవడానికి రకరకాల డెకరేషన్లు చేశాను. తేనె రంగు నూలు తివాచీ తెచ్చి గది మధ్యలో పరిచి, ఇంటి మధ్య వెదురుతో చేసిన బొమ్మలాంతర్లు వేలాడదీసి, గోడలపై నాలుగైదు పెయింటింగ్‌లు- ఇంటి బయట కాస్తంత పచ్చిక, నాలుగైదు పూలమొక్కలు- ఊహు! ఎన్ని అందాలు అద్దినా ఇల్లు అపరిచితమైన భాష లాగే ఉండిపోయింది. శరీరానికి సేదనిచ్చే ఇష్టమైన చోటు ఇంట్లో ఎక్కడా కనబడలేదు.

ఇంటి చుట్టూ పెద్దగా ఇళ్లు లేవు. దూరంగా విసిరేసినట్లు, ఆ మూలనొకటి, ఈ మూలనొకటి. ఓ పది ఇళ్లు ఉంటాయి. ఆ ఇళ్లల్లో ఎక్కడా మనుషుల అలికిడి కన బడదు. బహుశా ఉద్యోగాలకో, స్కూళ్లకో పోయుంటారు. యుద్ధ సమయాల్లో వదిలేసిన ఇళ్లలా ఖాళీగా, ఒంటరిగా భయం గొలిపేలా ఉంటాయి. ఒక ఇంటిలో నుంచి మాత్రం నిరంతరం ఒక రేడియో వినిపిస్తూనే ఉంటుంది. ఆ ఇల్లు దగ్గరో, దూరమో తెలియదు. కానీ రేడియో శబ్దాలు మాత్రం గట్టిగా, పక్కనుంచే వినిపిస్తున్నట్లుగా ఉంటాయి.

అప్పుడప్పుడు ఆ రేడియో వినడం ఒక పాస్ టైమ్‌గా, సరదా ఆటగా ఉంటుంది. 'ఈ టైములో రేడియోలోంచి ఏం వినిపిస్తుంది?' అనే వింత ఆట. ఎందుకో ఆ రేడియోలో పాటలు ఎక్కువగా వినబడవు. వార్తలు, సంభాషణలు, చర్చలు- బహుశా ఆ రేడియో వినేవాళ్లు వార్తావిశేషాల కోసం కాక, మనుషుల కంఠస్వరాలు వినడం కోసమే అట్లా గంటల తరబడి రేడియో ఆన్ చేసి ఉంచుతారేమో అనిపిస్తుంది.

సమయం పది కావస్తోంది. చుట్టుపక్కల ఇళ్లల్లో శబ్దాలన్నీ ఆగిపోయాయి. మనుషులు మసలే జాడలన్నీ ఆగిపోయాయి. వెంటవెంటనే మూడు సిటీబస్సులు వచ్చి వెళ్లినాక, ఫర్లాంగు దూరంలో ఉన్న రోడ్డు కూడా నిశ్శబ్దంగా మారింది. గురగుర మంటున్న రేడియో చప్పుడు, ఇంటికప్పు పైనుంచి కలప కోసే యంత్రంలా శబ్దం చేస్తున్న ఎలుక- మినహా అంతా నిశ్శబ్దం. పని అమ్మాయి పనులన్నీ చేసి, అదిగో పది గంటల సిటీబస్సులో వెళ్లిపోయింది. ఇప్పటి నుంచి సాయంత్రం దాకా ఏం చెయ్యాలన్నది గొప్ప సమస్య. వంట కూడా చేసుకోకుండా, అట్లాగే మంచంపై పడి నిద్రపోవటం, లేదా వంట చేసుకొని, లేచి అట్లా కిలోమీటరు దూరంలో ఉన్న షాపింగ్ సెంటర్‌వైపు వెళ్లి రావటం లేదా కిటికీ తెరిచి పక్క ఇంటిలోంచి వినబడే రేడియోలో మొత్తం ఎన్ని కంఠ స్వరాలు, లేదా ఎన్ని వందల పదాలు, వాక్యాలు ఉన్నాయో వెతకడం లేదా అర్థంకాని కొత్తవో, అసంబద్ధమైన విషయాలో ఎన్ని ప్రసారం అయ్యాయి- అదొక ఆట. వేరుసెగన పప్పు వేయించుకొని, డబ్బాలో పోసుకొని, ఒక్కొక్కటే తింటూ- అప్పుడు ఈ రేడియో ఆట థ్రిల్‌గా ఉంటుంది.

మార్కెట్‌కు వెళ్లటం కొంచెం ఇష్టం, కొంచెం భయం. మార్కెట్టులో బోలెడంత మంది మనుషుల్ని చూడొచ్చు. మాటల్ని, నవ్వుల్ని, బోలెడన్ని శబ్దాల్ని వినొచ్చు. భయమేమో, మార్కెట్టుకు వెళ్లే తోవలో ఉన్న రైల్వే బ్రిడ్జి దగ్గర వచ్చిన కొత్తలో, వారం రోజులు కూడా కాలేదు అప్పటికి, ఆ బ్రిడ్జీ పైనుంచి ఎవరో కుర్రాడు దూకి ఆత్మహత్య చేసుకొన్నాడు. వాడు నేలపైన కూడా పడలేదు. బ్రిడ్జికి, రైలుపట్టాలకు మధ్యనున్న ఎలక్ట్రిక్ తీగల మధ్యన ఇరుక్కుపోయి- ఆ శవం గుర్తుకొస్తే, ఒళ్లు జలదరిస్తుంది. ఇప్పటికీ ఆ బ్రిడ్జీ కింద గాలిలో ఒక శవం అట్లా వేలాడుతున్నట్లు- ఆ బ్రిడ్జీపైన వెళ్లాలంటే భయం. పక్కన ఉన్న కాలిబాటలోనే వెళ్లేది. అరకిలోమీటరు ఎక్కువ నడవాల్సి వచ్చినా-

లేచి, స్నానం చేసి, ఇవాళ స్నానం చెయ్యటం ఒక వింత ప్రహసనంగా ముగిసింది. మామూలుగా స్నానం చేశాక, ఒంటికి బట్టలు చుట్టుకోకుండానే, బ్లూలాగూన్ సినిమాలోలాగ- ఆ నిర్జనమైన ప్రదేశంలో సిగ్గు, కంగారులాంటి ఎమోషన్స్ ఏమీ కలగవు. ఇల్లంతా అట్లా నడుచుకొంటూ వెళుతుంటే, అద్దంలోంచి లలిత మాత్రం 'సిగ్గులేని ముండా!' అంటూ విసుక్కొంటుంది. 'పోదూ!' అంటూ విలాసంగా- ఇవాళ మాత్రం ఎందుకో కంగారువేసింది. ఇంటి పైకప్పులోంచి రెండు కళ్లు, సన్నగా తేనె రంగులో, అటూ

ఇటూ చికిలిస్తూ, ఎలుక లాంటి జంతువు తొలిచిన కప్పులోంచి మూతి బయటకు పెట్టి- దాన్ని చూడగానే కంగారుగా ఒంటి చుట్టూ చీర చుట్టుకొని- బజారుకు వెళ్లి కొనాల్సిన వస్తువుల లిస్ట్‌లో ఒకే ఒక ఐటమ్- ఎలుకల బోను.

రోడ్డు పక్కనే కాలిబాటపై- సిటీబస్సుల జాడలేదు. ఒకటి రెండు ఆటోలు మాత్రం కనిపించాయి. కాస్త దూరం నడిచాక మనుషుల సందడి కనబడసాగింది. అదో కాలనీ. వెంకారెడ్డో, పుల్లారెడ్డో ఎవడి పేరుమీదో ఏర్పడ్డ కాలనీ. కొద్దిగా కిక్కిరిసిన ఇళ్లు. ఇళ్ల మధ్యన ఇంకా పొలాల జ్ఞాపకాలు కనబడుతున్నాయి. కాలనీ చివర ఉన్న ఒక డాబా ఇల్లు - రచయిత సుందరం, ఆయన భార్యా ఉంటుంటారు. ఇంటి ముందు వరండాలో రెండు కుర్చీలు వేసుకొని, పేపర్లో, పుస్తకాలో చదువుతూ- వాళ్లను చూస్తే ఎంతో ముచ్చటేస్తుంది. పెద్దగా పరిచయం లేకపోయినా, వీధిలో పోయేవాళ్లందరినీ 'హలో' అంటూ పలకరిస్తాడాయన. ఇవాళెందుకో కుర్చీలు ఖాళీగా ఉన్నాయి.

ఆ ఇంటిని దాటితే రైల్వేట్రాక్. ట్రాక్ చుట్టూ నడుచుకొంటూ వెళితే, గొప్ప కోలాహలం. మనుషులు, మనుషుల చప్పుళ్లు, అరుపులు, కేకలు- 'ది మార్కెట్ ప్లేస్!'

ముందుగా కూరగాయల మార్కెట్టు. వాళ్లు మాట్లాడుతున్నట్లుగా కాక పోట్లాడు తున్నట్లుగా ఉంటారు. ఆ కూరగాయలు అమ్మటం, సరైన ధర గిట్టించుకోవటం, అదో యుద్ధం వాళ్లకు. విసుగ్గా, కోపంగా ఉంటారు. అయినా వాళ్లతో బేరం చేస్తూనో, కూర గాయల నాణ్యం చూస్తూనో గడపాలనిపిస్తుంది. దాని పక్కనే చేపల మార్కెట్టు. మురికిగా, గలీజుగా- ఆ చేపలట్లా చిన్న చిన్న తొట్లలోంచి ఎగిరిపడుతూ- వాటిని మళ్లీ తొట్లలోకి విసిరి బేరం చేస్తూ- ఆ వాతావరణమూ బాగుంటుంది. అవి దాటుకొని వెళితే ఖరీదైన షాపింగ్ ప్లేస్. అద్దాల షోకేసులు, అందమైన సేల్స్ గర్ల్స్, అదో ఖరీదైన ప్రపంచం. ఎన్ని గంటల సేపు అక్కడ గడిపినా టైం తెలియదు. కాసిన్ని కూరగాయలు, ఒక చేప, వెతగ్గా వెతగ్గా దొరికిన ఎలుకల బోను. ఎలుకల బోను అట్లా చేతితో పట్టుకొని, నడవటం ఇబ్బందిగానే ఉంది. సిగ్గుగా, అనీజీగా ఉంది. అయినా అట్లాగే మార్కెట్టంతా తిరిగి ఒకచోట ఆగి, కూల్‌డ్రింక్ తాగి, ఇంకో చోట బేల్‌పూరి మసాలా తిని- దాదాపు మూడు గంటల విహారం అది.

వెనక్కు ఇంటికి నడుస్తుండగా రచయిత సుందరం కనిపించాడు. రైల్వే పట్టాల పక్కన చాలామంది కూలీలు కూర్చుని అన్నం తింటున్నారు. వాళ్ల మధ్యన కంకరగుట్టపై కూర్చుని, నన్ను చూసి దూరం నుంచే 'హలో' అంటూ చెయ్యి ఊపాడు. 'రా! రా!' అంటూ సైగ చేశాడు. ఆయన చేతిలో టేప్ రికార్డర్. వెళ్లి ఆయన పక్కన రాళ్లగుట్టపై కూలబడ్డాను.

ఎదురుగా ఒక మినీ గ్రామం. వాళ్లందరు తెలంగాణ పల్లెల నుంచి వలస వచ్చిన వాళ్లు. కాస్తంత ఉర్దూ, కాస్త స్లాంగ్ కలిసిన భాష, అకల్మషంగా, హాయిగా ఉన్నాయి వాళ్ల

మాటలు. పిల్లల అరుపులు, పెద్దవాళ్ల కేకలు, ఆడవాళ్ల నవ్వులు- అన్నీ టేప్ రికార్డర్‌లో రికార్డు అవుతున్నాయి. క్షణంసేపు కబుర్లు ఆపి, టేప్ రికార్డర్ వైపు, సుందరం గారి వైపు ఆశ్చర్యంగా చూస్తారు. మళ్లీ కబుర్లు. దాదాపు అర్ధగంట అయినాక, టేప్ రికార్డర్ ఆపి, ఆయన పైకి లేచాడు. జేబులోంచి అయిదు వంద రూపాయల నోట్లు తీసి, వాళ్ల నాయకుడి చేతిలో పెట్టాడు. వాళ్ల ఆశ్చర్యాన్ని, విసుగును పట్టించుకోకుండా ముందుకు నడిచాడు.

"నాకీ మనుషులు, వీళ్ల మాటలు అంటే ఎంతో ఇష్టం. ఇవాళ వీళ్లు మాట్లాడిన మాటల్లో కనీసం యాభై పదాలకు నాకు అర్థం తెలియదు. వీళ్ల మాటల్ని ఇట్లా రికార్డ్ చేసుకొని, మళ్లీ మళ్లీ వింటుంటే- యూ నో ఇంట్లో ఇద్దరమేగా. మా ఇంట్లో మాటల కరువు. ఇట్లా రికార్డ్ చేసిన మాటలన్నీ ఒక గదిలో వేలాడదీస్తాను. దానికి 'లాంగ్వేజ్ బార్' అని, 'వర్డ్ గ్యాలరీ' అని"- గొప్ప ట్రాన్స్‌లో ఉన్నవాడిలా మాట్లాడుతున్నాడు ఆయన.

అట్లా మాట్లాడుతూనే రైల్వే బ్రిడ్జి దాకా వచ్చాం. పొడవుగా, ఎత్తుగా, బ్రిడ్జి మధ్యగా గుంపుగా జనం. గుండెల్లో మళ్లీ అలజడి. మరో శవాన్ని చూడాల్సివస్తుందేమో అని. "నేనిట్లా కాలిబాటన వెళ్తాను సార్" అన్నాను వణుకుతున్న గొంతుతో.

"నో నో. ఇది దగ్గర తోవ. దీనిపైనుంచే వెళ్దాము. కమ్!" అంటూ బ్రిడ్జి వైపు నడిచాడు ఆయన. పైకి ఎక్కేకొద్దీ గుంపు దగ్గరవుతుంది. భయంగా, గుబులుగా ఆయన వెంట నేను. అది ప్రమాదానికో, చావుకో సంబంధించిన గుంపు కాదు. కొద్దిగా రిలీఫ్. గుంపు మధ్యన ఒక మనిషి- బహుశా కోస్తా జిల్లాలకు చెందిన జానపద కళాకారుడై ఉంటాడు. ఒక పుస్తకాన్ని తీసుకొని, శ్రావ్యంగా, రాగయుక్తంగా చదువుతున్నాడు. అది పద్యమూ కాదు, అట్లా అని వచనమూ కాదు- అదొక కథాగానం. ప్రకాశం జిల్లాలో యాభై ఏళ్ల క్రితం వచ్చిన ఒక కరువు గురించిన కథ. చుట్టూ ఉన్న జనం మంత్రముగ్ధులై నట్లుగా వింటున్నారు. తుఫాను వేగంతో సాగిపోతుందా కథ. వందలు వేలుగా మాటలు, పదాలు- అవన్నీ ఏరుకొని ఇంట్లో కుప్పలు పోసుకోవాలని- గొప్ప ఉద్వేగంతో చలించి పోయాను. సుందరంగారి మాట చెప్పనలవి కాదు. కథాగానం అయినాక, ఆ గాయకుడు సంచీలోంచి చిన్న పుస్తకాల్ని తీసి, ఒక్కొక్కటి ఐదు రూపాయలకు అమ్ముతున్నాడు. సుందరంగారు, నేను రెండు రెండు పుస్తకాలు కొనుక్కుని- బ్రిడ్జి కిందకు దిగుతుంటే, ఇందాకటి కంగారు భయం మాయమై, వాటిస్థానంలో గొప్ప ఉత్సాహం, శరీరంపై విద్యుత్తులా ప్రవహించసాగింది. దోవ పొడుగునా సుందరంగారు కబుర్లు చెబుతూనే ఉన్నారు.

"మా అమ్మ చిన్నతనంలోనే చనిపోయింది. మా నాయనకు ఎనభై ఏళ్ల వయసు. ఇంకా ఆ పల్లెలో, పూరికొంపలో- ఆయనా పల్లె దాటి రాడు. మా పిల్లలిద్దరూ మా దగ్గర లేరు. ఒకడు ఆగ్రాలో, ఇంకోడు అమెరికాలో. ఇక్కడ ఈ ఇంట్లో మేం ఇద్దరమే. రెండు నిశ్శబ్దపు ముద్దల్లా. పగటిపూట కాలక్షేపం కోసం నేను రాసిన నవలలే, ఒక్కొక్కటీ తీసి

పెద్దగా చదవడం మొదలుపెడతాను. బుద్ధిమంతురాలైన స్టూడెంటులా ఆమె నా ఎదురుగా కూర్చొని, శ్రద్ధగా ఆ నవలల్ని వింటుంది. ఇప్పుడు కొత్తగా ఈ మాటల సేకరణ. ఇదంతా ఒక గమ్మత్తయిన ఆట. ఒక కాలక్షేపం. నిశ్శబ్దంతో చచ్చిపోకుండా బతికి ఉండటానికి ప్రయత్నం."

సుందరంగారి ఇల్లు దగ్గరైంది. ఒక గాఢమైన నిట్టూర్పుతో ఆయన షేక్‌హ్యాండ్ ఇచ్చి తన ఇంటివైపు నడిచాడు.

ఒక చేతిలో ఎలుకల బోను, రెండో చేతిలో కూరగాయల బుట్ట, కథల పుస్తకాలు- నడవగా నడవగా వీరరాఘవ కాలనీ. కాలనీ చివర, ఒంటరిగా, రెండు వందల గజాల వైశాల్యం ఉన్న 'రవి నివాస్' అనే పేరున్న ఇల్లు. ఎప్పటిలాగే మూగవాడి పాటలా, పరమ నిశ్శబ్దంగా. ఎండ, కొద్దిగా వానజల్లు. మళ్లీ ఎండ. మధ్యాహ్నం ఒంటిగంట అయ్యింది. తలుపు తెరిచి లోపలకు అడుగుపెట్టడంతోటే రెండు చిరపరిచితమైన శబ్దాలు. రేడియోలోని కంఠ స్వరాలు, ఎలుక తిరుగుతున్న చప్పుడు- ఇంటిపైకప్పును అరచేతి మందాన తొలిచినట్లుంది. ఆ కంతలోంచి రెండు మూడు చినుకులు ఇంట్లోకి జారిపడుతున్నాయి. కప్పును వదిలేసి, గదుల్లో షికారు చేస్తుంది ఎలుక.

చిన్న ఎండుచేప ముక్కను బోనులో ఎరగా పెట్టి, ఎలుకల బోను వంటగదిలో పెట్టి వచ్చాను.

వంటగదిలో ఉండగానే రేడియో శబ్దం పెద్దగా వినబడటం మొదలుపెట్టింది. స్త్రీల కార్యక్రమం అది. స్త్రీలపై శారీరక హింస అనే విషయం గురించి నలుగురు ఆడవాళ్లు మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఏవేవి 'హింస' జాబితా కిందకు వస్తాయో వివరిస్తోంది. ఇట్లా ఒంటరిగా ఇళ్లలో ఉండటం కూడా హింస జాబితాలోకి చేర్చుకొమ్మని రేడియో వాళ్లకు ఉత్తరం రాయాలని నిర్ణయించుకొన్నాను.

క్రమంగా రేడియో చప్పుళ్లు తగ్గిపోయి, ఎలుక చేస్తున్న హడావుడి ఎక్కువైంది. కసి పట్టినట్లుగా ఇంటికప్పును తొలుస్తోంది. ఆ చప్పుళ్ల మధ్యన నిద్రపట్టింది.

నిద్ర లేచేసరికి వంటగదిలో కిచకిచమంటూ పెద్దగా చప్పుడు. బోనులో ఎలుక లాంటి, పక్షిలాంటి పెద్ద జంతువు. కొద్దిగా ఉత్సాహం వేసింది. ఈల వేసుకొంటూ కాఫీ చేసుకొని, ఎలుకల బోను ఎదురుగా కూలబడ్డాను. చాలాసేపు దాన్నే చూస్తూ- అది ఎలుకే. కాకుంటే కాస్త పెద్దది. మట్టిరంగులో ఉంది. తేనెరంగు కళ్లు. బోనులో అది నిర్భయంగా తిరుగుతుంది. దాని నిర్భయత్వం చూస్తుంటే, ఎందుకో జెలసీ వేసింది.

బయట మళ్లీ జల్లు మొదలైంది. ఇంటికప్పుపై సన్నటి జల్లు. జల్లుల మధ్య చీకటి పడింది. జల్లుల మధ్యనే అతనొచ్చాడు. రావటంతోటే టీవీ ముందు కూలబడ్డాడు. క్రికెట్

మ్యాచ్ అంటూ- ఇవాళ్టి ఎలుక విజయాల్ని చెప్పాలని ఎంతో ఉబలాటం వేసింది. ఊహు! ఆ మనిషి వినే మూడ్‌లో లేడు. బౌండరీలు, సిక్సర్లు అంటూ క్రికెట్ గొడవతో ఇల్లంతా మోగిపోతుంది.

ఎప్పటిలాగే, అన్నం తిని, మళ్లీ బెడ్‌రూమ్‌కు చేరి, రేడియో శబ్దాలు వింటూ- రేడియోలో ఇప్పుడు వార్తలు వస్తున్నాయి. వార్తలు అయిపోయినాక- హఠాత్తుగా రేడియో ఆగిపోయింది. ఇల్లంతా భయంకరమైన నిశ్శబ్దం. ఎవరైనా వచ్చి నాలుగు మాటలు మాట్లాడితే బాగుండు అనిపించింది. మధ్యాహ్నం కనబడిన రచయిత సుందరంగారు గుర్తుకొచ్చారు. బ్రిడ్జీపైన కథల్ని పాడే మనిషి గుర్తుకొచ్చాడు. సుందరంగారి మాటల మ్యూజియం చూడాలనిపిస్తుంది. అట్లా మనుషుల మాటల్ని ఇంట్లో వేలాడదీసుకొనే సదుపాయం ఏదైనా ఉందేమో కనుక్కోవాలనిపించింది.

రాత్రి తొమ్మిది, పది, పదకొండు- అప్పుడొచ్చాడు అతను. కొంచెం విసుగ్గా ఉన్నాడతను. క్రికెట్ మ్యాచ్‌లో ఇండియా ఓడిపోయిందట. బట్టలు లూజు చేసుకొని, ఎప్పటిలాగే శరీరాన్ని సిద్ధం చెయ్యబోతే, మూడ్ లేదంటూ, ఇంకోవైపు తిరిగి పడు కొన్నాడు.

గురక, నిద్ర, నిశ్శబ్దం- ఇల్లంతా బోసిపోయినట్లుగా- చుట్టుపక్కల ఎక్కడా ఎలాంటి శబ్దం వినబడటం లేదు.

హఠాత్తుగా లేచి, వంటగదివైపు వెళ్లాను. లైటు తీసి, ఎలుకల బోను పైకి తీశాను. దిగులుగా, నీరసంగా పడుకొంది ఎలుక. ఒక వింత ఆవేశం తోసుకురాగా, ఎలుకల బోను తలుపు తెరిచాను. సందేహంగా, భయంగా బయటకు దూకింది ఎలుక. కృతజ్ఞత లాంటి ఒక చూపు నావైపు విసిరి, మళ్లీ గోడపైకి దూకింది. గోడ పైనుంచి ఇంటికప్పుకు చేరి, పరపరమంటూ శబ్దం మళ్లీ వినబడసాగింది.

లైట్ తీసి, బెడ్‌రూమ్‌కు చేరి నిద్రపోవడానికి ఉపక్రమించాను.

ఎలుక చేస్తున్న చప్పుళ్లు, ఇప్పుడు హాయిగా జోలపాటగా వినిపించసాగాయి.

ఆదివారం వార్త, 18 జూన్ 2000